

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Центр антропології Інституту археології та етнографії
Національної Академії Наук Азербайджану
(Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної наукової конференції
26-27 березня 2021 р.

Частина I

Proceedings of the Third International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development

Dnipro, Ukraine
March 26-27, 2021
Part I

Дніпро
2021

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка'Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Маммадлі Аліага, професор, голова Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан.

Рагімлі Руслан Хіلال Оглу, співробітник Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та економічної теорії Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

О 72 Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м.Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 358 с.

У збірник вміщено матеріали III Міжнародної наукової конференції «**Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації виваженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2021

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2021

глокалізації: шляхи формування та тенденції розвитку : Матеріали XIX Міжнар. наук.-практ. конф., Харків: Вид-во НУА, 2021. – 208 с. 2. Оксамитна, С. (2011). Міжгенераційна класова та освітня мобільність. Київ: Аграр Медіа Груп, 287 с. 3. Фрумин, И. (2019). Лекція «Бедность не порог? Как несправедливые университеты поддерживают неравенство...». [online]/ Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=6lsIxvgX4A0&t=3426s>. [Accessed 14 jan. 2021].

О. О. Бондарева, І. В. Тищенко

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

В 2020 р. світ охопила пандемія тяжкої інфекційної хвороби – Covid-19. Україна не стала виключенням. 12 березня 2020 р. в Україні був оголошений карантин, який триває і понині. В зв'язку із карантинном були тимчасово припинені заняття у школах та закладах професійної освіти всіх рівнів. Дніпропетровська медична академія (ДМА) також припинила заняття в аудиторіях, але навчання тривало й надалі.

Після оприлюднення наказу по ДМА співробітники кафедри ендокринології перейшли на on-line навчання.

На кафедрі ендокринології навчаються студенти 4 курсу за спеціальністю «медицина» та 6 курсу (спеціальності «лікувальна справа», «педіатрія»). Базою для роботи став сайт ДМА. За правилами, на початку кожного навчального року на веб-сторінці кафедри розміщується певна кількість документів, а саме: розклади, тематичні та календарно-тематичні плани лекцій та практичних і семінарських занять, критерії оцінювання знань, перелік практичних навичок, методичні вказівки за темою занять, список рекомендованої літератури тощо, а також розміщений електронний посібник для практичних занять для студентів 4 курсу. Таким чином, певна кількість інформації вже була підготовлена та структурована за курсами, факультетами, в тому числі для студентів-іноземців (англомовна та російськомовна форми навчання).

Після оголошення карантину більшість вітчизняних студентів, що мешкали в гуртожитках, та студентів-іноземців повернулись до постійного місця перебування. Для організації подальшого навчання деканати зв'язалися із студентами, впевнилися в їх гарному самопочутті та наявності у студентів електронних носіїв (комп'ютерів, ноутбуків, планшетів, телефонів) з виходом до мережі Інтернет.

На кафедрі ендокринології були створені додаткові акаунти окремо для зв'язку з вітчизняними та іноземними студентами. На окремому листі кафедрального сайту було розміщено інструкцію для проведення занять on-line (окремо для 4, 6 курсів всіх факультетів та мов навчання). Крім того, додатково розмістили комплект створених відео-лекцій (для студентів 4 курсу), відео-додатки для оволодіння практичними навичками з ендокринології, комплекти задач та результатів лабораторних досліджень до кожного практичного заняття. Кожен викладач був також забезпечений засобами електронної комунікації та мав доступ до всіх акаунтів кафедри.

Заняття відбувались за затвердженим розкладом. Через старосту кожного десятка студентам повідомлявся доступ до відповідного акаунту. Вранці, в день заняття, відбувався відео-зв'язок студентів та викладача за допомогою платформи zoom або скайп-зв'язку (за вибором більшості студентів). Викладач перевіряв присутніх, відповідав на запитання студентів за темою заняття, давав інструкції до виконання практичного завдання. За інструкцією, студент в день заняття здійснював вхід на сайт кафедри, вивчав тему заняття за допомогою лекції або методичної

вказівки, отримував завдання до лекції або до практичного заняття, виконував його та відправляв відповіді на електронну пошту кафедри до закінчення заняття за розкладом. Після закінчення заняття викладач перевіряв надіслані роботи, підкреслював помилки. Студент мав змогу спілкуватися з викладачем у письмовому вигляді. Після цього виставлялась підсумкова оцінка, яка в день заняття або наступного дня вранці вносилась до електронного журналу (4 курс), та паперового журналу (4 курс, 6 курс). Під час ранкових зустрічей викладач мав змогу розібрати найбільш типові помилки, зроблені на попередньому занятті. По закінченні циклу студенту виставлялась підсумкова оцінка, яка вносилась до електронних відомостей успішності студентів і була врахована в підсумковій оцінці за модуль.

Після тимчасового введення звичайного режиму навчання на початку осіннього семестру поточного навчального року з жовтня було повернено навчання on-line. Після аналізу попереднього досвіду в ДМА були змінені підходи до дистанційного навчального процесу з використанням єдиної для всіх кафедр платформи MOODLE та проведенням аудиторної частини практичних, семінарських занять та лекцій у режимі Google-meeting. Викладачі пройшли підготовку із застосування платформи MOODLE під час циклу спеціальних он-лайн занять. Проведення занять зі студентами, читання лекцій відбувались у запланований час згідно з календарно-тематичними планами.

З початком весняного семестру у ДМА повернулись до звичайного режиму навчання. Проте на час написання тез в Україні продовжує діяти карантин. В умовах прогресування пандемії дуже високою є вірогідність повернення до навчання в режимі on-line, тому слід проаналізувати результати проведеної роботи.

Переваги on-line навчання:

1. Дистанціювання - найбільш надійний спосіб уникнути зараження будь-якою інфекцією, в т.ч. Covid-19.

2. Студент має змогу в зручному для себе темпі виконати запропоновані завдання, дотримуючись правил своєчасного виконання та надсилання відповідей викладачу. Під час перевірки викладач має можливість перевірити знання кожного студента, вказати на помилки студента під час on-line спілкування, що збільшує об'єктивність оцінювання і забезпечує майже «індивідуальне» навчання.

3. Студент, який має велику мотивацію до навчання, має змогу отримати якісні знання та вищу оцінку за тему за рахунок ретельного виконання завдання та виправлення помилок.

Недоліки on-line навчання:

1. Для безпосередньої роботи студент та викладач повинні мати доступ до електронних засобів та до швидкісного Інтернету гарної якості.

2. Значно зростає навантаження на зоровий аналізатор викладача та студента, зростає нервово навантаження, підсилюється гіподинамія, збільшується тривалість перебування в приміщенні, забрудненому «електронним смогом», що зрештою погіршує стан здоров'я, особливо викладачів та студентів з супутніми захворюваннями.

3. Спілкування on-line певною мірою обмежує застосування таких форм навчання, як участь у вільній дискусії та у рольових іграх.

4. Студенти не мають змоги взяти участь в демонстраційному огляді пацієнта та оглядах тематичних хворих. В дещо кращому положенні опинились студенти 6 курсу та лікарі-інтерни, які були присутні на аналогічних оглядах в попередні роки.

5. За навчальним планом, на 4 курсі (спеціальність «медицина») передбачено оформлення курсової роботи - історії хвороби пацієнта на цукровий діабет, але

через об'єктивні обставини цей розділ роботи виконувався на прикладі клінічної задачі з набором додаткових досліджень, що заважає остаточно оцінити навички збору скарг, анамнезу, огляду ендокринного хворого.

6. Студент, який має дефекти знань з попередніх дисциплін, неминуче стикається з новими проблемами через складність дисципліни і може взагалі втратити мотивацію до навчання.

Таким чином, on-line навчання - це один із сучасних способів навчання, який має як переваги, так і недоліки. Такий спосіб навчання дає змогу студентам закладу вищої медичної освіти отримати добрі та відмінні знання, але вимагає як наявності додаткового устаткування, доступу до Інтернету, так і високої вмотивованості студентів до навчання та обов'язкового дотримання правил з техніки безпеки при роботі з комп'ютером (рухові перерви, зорова гімнастика, провітрювання приміщень, тощо). Відновлення навчання в звичайному режимі потребує додаткових зусиль з відпрацювання практичних навичок на спеціальних манекенах або в клініці внутрішніх хвороб (за умов дозволеного доступу до відділень).

С. Л. Лушня, А. Г. Кушніренко

ВИХОВАННЯ - АЛЬТЕРНАТИВА ПРОТИДІЇ

В даний час настільки спотворена реальність поняття «моральність», що тільки в енциклопедіях і в інтернеті можна уточнити.

Не дотримання норм моралі і моральності в масовому порядку навіть в декількох сферах суспільних відносин тут же викликає «ланцюгову» реакцію і у інших користувачів, особливо, якщо це молодь, цільовим вихованням якої слід займатися за всіма канонами педагогіки.

Ми самі, як батьки, наші діти і внуки, за дуже рідкісним винятком, м'яко кажучи, не в захваті від існуючої системи освіти. Так чи інакше, але виходить, що немає місця і часу для серйозного морального виховання. Більш того, у багатьох випадках особистісні особливості вихователів і вчителів серйозно спотворюють поняття моралі в умах вихованців - очевидно позначається відсутність відповідного морального виховання.

Дослідивши різні системи освіти і зміст педагогічних програм і шкільних підручників [2], можна зробити висновок: чим більше знань в школі дають всім, без винятку, тим краще. Звідки така впевненість абсолютно не зрозуміло, розпитуючи колишніх школярів, розумієш, що мало знань затримується в їх мізках: погано орієнтуються в географії рідної країни, дуже слабкі можливості застосувати геометрію, слабка грамотність, не кажучи про можливість написати просту розповідь або лист і т.п. Тобто практично завдання різнобічного навчання зведена для багатьох до беззмістовного знання назв предметів, що вивчаються.

Таким чином, для істотної зміни системи освіти, зокрема, для серйозного поліпшення такої обов'язкової функції педагогіки, як виховання, необхідно [1, 2]:

1) змінити ставлення вихователів і вчителів до обсягів досліджуваних предметних знань і самих предметів, в сторону їх оптимального і виборчого (за здібностями учнів) зменшення;

2) ввести в систему освіти на постійній основі, не виключено, що в «суспільствознавстві», такі загальнозначущі знання, як толерантність, мораль, етика, релігія, філософія і т.п. Ці знання потрібно викладати дітям, починаючи з 10-11 років, коли діти більш-менш зміцніли для розуміння життя в суспільстві, а толерантність, включаючи моральність, з 1,5 - 2,5 років. Але на початку - тільки основні, досить нескладні знання. Закінчити таке навчання можна до 14-15 років. При

Броваренко А.М. Впровадження STEM-освіти в практику роботи початкової школи як інноваційний підхід реалізації дидактичних принципів Нової української школи	124
Алтуніна Н.Ф., Левченко О.О. Управління інноваційною діяльністю педагогів у закладі загальної середньої освіти	125
Льїнова І.В. Деякі аспекти підготовки фахового молодшого бакалавра з права в умовах реформування освітнього процесу	127
Абрамчук З.В. Необхідність застосування методу пошуково-дослідницьких проектів як засобу формування науково-дослідницьких умінь студентів в умовах дистанційного навчання	128
Бережна Л.В. Роль професійної компетентності менеджера освіти в стратегічному управлінні закладом	130
Старовойтенко Н.В., Білик Л.І. Підготовка майбутніх управлінців в галузі лісового господарства	131
Хасхачих Д.А., Гарагуля І.С., Демченко Т.В. Метод дистанційної комунікації викладача зі студентами при вивченні дисципліни «Акушерство та гінекологія» в період пандемії COVID-19	133
Архипова В.О., Муравйова О.М. Медіаконтент Ted Talks як інструмент розвитку іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців сфери ICT	137
Биндас О.М. Сутність медіаграмотності у підготовці вчителів іноземних мов	139
Vobak M.I. Encouraging the Development of Virtual Learning as Real World Experience	140
Гарагуля Г.А., Черкасова О.Г. Симуляційні та інтерактивні технології навчання в умовах пандемії COVID-19	142
Бірченко О.В. Соціальна нерівність як фактор формування абітурієнтського середовища	143
Бондарева О.О., Тищенко І.В. Досвід проведення навчання в дистанційному режимі студентів-медиків	145
Лушня С.Л., Кушніренко А.Г. Виховання - альтернатива протидії	147
Бардика Л.Д. Можливості впровадження STEM-технологій як оновлений інструмент освіти нового покоління	148
Терещенко Л.Р. STEAM-освіта – шлях у майбутнє: від теорії до практики	150
Коваленко Я.Ю. Інтеграція lego-конструктора в освітнє середовище в умовах Нової української школи	151
Ковтуненко О.В., Ламза Н.В., Зайцев А.В., Чернокур О.А., Хоботова Н.В. Засвоєння практичних навичок англomовними студентами медичної академії	152
Ломака І.І. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб модернізації освіти	153
Максютов А.О. Передумови виникнення та розвитку позашкільних закладів освіти України	155
Міняйлова А.В., Шляхтіна О.С. «Кейсове навчання» у викладанні англійської мови для спеціальних цілей	156
Москаєва О.О. Освітні інноваційні форми навчання в сучасних вітчизняних реаліях	158
Москаленко О.В., Блохіна І.О. Складові професійної компетентності викладача в умовах дистанційного навчання	160